

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af ferieloven. (Forlængelse af ferie m. v.).

(Lovforslag nr. L 197. Første behandling 23/3 79. Betænkning 24/3 79. Anden behandling 26/3 79. Tillægsbetænkning 26/3 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 107 stemmer mod 46; 21 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af medhjælperloven. (Forlængelse af ferie).

(Lovforslag nr. L 198. Fremsat 21/3 79. Første behandling 23/3 79. Betænkning 24/3 79. Anden behandling 26/3 79. Tillægsbetænkning 26/3 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 107 stemmer mod 46; 21 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af:

Forslag til lov om forlængelse af visse overenskomster inden for den offentlige sygesikring.

(Lovforslag nr. L 199. Fremsat 21/3 79. Første behandling 23/3 79. Betænkning 24/3 79. Anden behandling 26/3 79. Tillægsbetænkning 26/3 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 88 stemmer mod 50; 36 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om begrænsning af avancer og af lønstigningers indregning i priserne.

(Lovforslag nr. L 200. Fremsat 21/3 79. Første behandling 23/3 79. Betænkning 24/3 79. Anden behandling 26/3 79. Tillægsbetænkning 26/3 79).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg har forstået, at hr. Ellemann-Jensen var lidt utilfreds med, at visse partier ikke ville støtte venstre i regeringssamarbejdet med nogle ændringsforslag og nogle holdnin-

[Askjær Jørgensen]

ger, som hr. Ellemann-Jensen var interesseret i at man skulle have. For at hr. Ellemann-Jensen ikke skal føle, at han står helt ene i verden, vil jeg gerne her tilbyde . . .

Formanden:

Må jeg bede om mere ro.

Askjær Jørgensen (FP):

For at hr. Ellemann-Jensen ikke skal føle, at han står helt ene i verden, har vi forsøgt at være behjælpelige med at få loven om priser og avancers begrænsning formuleret på en måde, så den kommer til at pege mere i den retning, som vi har fået at vide i svarene til udvalget at den skulle.

Vi har jo haft handelsministeren i venlige samråd, hvor vi har fået svar. Det er bare således, at det, vi er blevet oplyst om, ikke rigtig fremgår af lovforslaget. Derfor, altså for at det kan komme til at virke som ministeren ønsker det skal virke, har vi stillet disse ændringsforslag.

Jeg siger dette for at gøre ministeren opmærksom på, at hvis det, ministeren oplyser, skal være rigtigt, er venstre altså rent faktisk nødt til at stemme for de af os stillede ændringsforslag. Ministeren har klart sagt, at hans intentioner er, at der skal være ens behandling af de erhvervsdrivende. Hvis vi skal nå dette, er ministeren altså nødt til at sikre, at regeringen stemmer for, at § 1, stk. 1, nr. 5, bliver ændret.

Ministeren ved, hvad jeg tænker på. Enten må ministeren komme herop og give en klar redegørelse for, hvorfor regeringen ikke ønsker, at der skal være samme behandling, eller også må ministeren sørge for, at regeringen stemmer for vort ændringsforslag nr. 1.

Vort ændringsforslag nr. 2 er kun en almindelig retfærdighedsbetragtning. Partiet venstre har jo igennem en årrække forsøgt at køre på, at man ville gøre en masse for de mindre, de frie erhverv. Hvis der skal være nogen som helst mening med det, bliver venstre også nødt til at stemme for vort ændringsforslag nr. 2. Vort ændringsforslag nr. 2 rummer udelukkende tanker, som, i hvert fald indtil venstre kom med i regeringssamarbejdet, var noget af det, der lå øverst i venstres program. Det er ikke længere siden end i januar 1978, at venstre direkte kørte fore-

spørgselsdebatter og havde debatoplæg osv. om de mindre virksomheder. Hvis venstre ikke kan præstere, at der bliver taget blot dette lille hensyn til de mindre virksomheder, må vi notere os, at venstre 100 pct. definitivt har solgt deres politik i SV-samarbejdet.

Kjelgaard (KF):

Jeg beklager, at vore ændringsforslag, der blev stillet ved anden behandling vedrørende undtagelse af elforsyningen og vedrørende ændring af udløbsdatoen, ikke blev vedtaget. Disse ændringsforslag ville ellers have gavnet sagen.

Jeg skal ikke gentage de principielle synspunkter, jeg har givet udtryk for ved tidligere lejlighed, men kun sige om de ændringsforslag, der nu er stillet mellem anden og tredje behandling, at loven under ingen omstændigheder bliver bedre for de selvstændige erhvervsdrivende, ved at man gennemfører ændringsforslag nr. 2, som fremskridtspartiet har stillet. Det er en forringelse af det svar, handelsministeren har givet på spørgsmål 75 under udvalgsbehandlingen, og som man henviser til i bemærkningerne. Det er meningsløst over for de selvstændige erhvervsdrivende. I går pralede fremskridtspartiet af at være det næststørste arbejderparti. Ved andre lejligheder hævder man at være et erhvervsvenligt parti. Den erhvervsvenlighed, man nu har givet udtryk for i ændringsforslag nr. 2 om mindsteløn, er i hvert fald ikke noget særlig attraktivt for de erhvervsdrivende, og jeg skal kun udtrykke håbet om, at forslagsstillerne vil få løn som forskyldt.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

De konservative har det åbenbart svært med fiskestangen i denne tid: man har ikke rigtig haft held med sig over for de offentligt ansatte, tjenestemændene, og nu er man sur over, at vi tillader os både at være venlige over for Danmarks arbejdere og realistisk komme med venligheder over for de erhvervsdrivende.

Det er lidt svært at forstå, at de konservative, der først vil bruge penge til de offentligt ansatte, tjenestemændene, og så er sure over, at vi kom først med en venlighed over for de mindre erhvervsdrivende, ligefrem vil skeje

[Askjær Jørgensen]

så meget ud, at de ikke engang kan stemme for et rimeligt ændringsforslag.

Therkel Christensen (CD):

Jeg skal ganske kort meddele, at vi agter at stemme for det af fremskridtspartiet i tillægsbetænkningen stillede ændringsforslag til § 1, stk. 1, der tydeliggør paragraffen og derfor burde kunne samle et bredt flertal i tinget. Det er et særdeles relevant forslag, som jeg opfordrer de ærede medlemmer til at se nøjere på inden afstemningen.

Ændringsforslag nr. 2 fra samme parti vil vi derimod stemme imod, bl.a. fordi dette på baggrund af et svar fra ministeren, som også hr. Kjelgaard var inde på, til udvalget efter vor mening kan fortolkes således, at det betyder en forringelse af den medhjælpende ægtefælles stilling. Man taler her om LO-mindstelønnen, og det vil betyde, at ægtefællen ved en eventuel højere beregnet indtægt ikke kan indregne denne. Derfor vil vi stemme imod ændringsforslag nr. 2, men opfordrer som nævnt meget stærkt til, at man stemmer for ændringsforslag nr. 1.

Ole Olsen (SF):

Jeg skal rette mig efter formandens ønske og i dette indlæg kun tale om ændringsforslagene og komme op bagefter for at tage resten af mine bemærkninger.

Jeg synes, at ændringsforslag nr. 1 fra fremskridtspartiet vidner om en ganske usædvanlig rodet tankegang, jeg synes slet ikke, det klargør, hvad der står. Der står, at man kan tage udgifterne med til de lokaler, man benytter, og i lovforslaget står der, at stigninger i lejen kan tages med. Som sagt synes jeg overhovedet ikke, det er en klargøring. Jeg ville gerne have, fremskridtspartiet heroppefra forklarede, hvordan man egentlig skal gribe det an, fremskridtspartiet tilsyneladende mener. Mener man, at virksomhederne skal kunne indregne en kalkuleret værdi af egen ejendom i priserne, og, hvis det er rigtigt, med hvilket tidspunkt skal den så sammenlignes? Jeg kan overhovedet ikke se, at noget sådant kan administreres på nogen måde, og vi vil selvfølgelig stemme imod det første ændringsforslag.

Hvad angår det andet ændringsforslag, mener vi det samme som om det første, nemlig at det ikke er ganske klart. På den anden

side er vi i og for sig meget velvilligt indstillet over for selve ideen i forslaget, og vi vil derfor undlade at stemme til dette ændringsforslag.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal på kristeligt folkepartis vegne meddele, at vi vil stemme for ændringsforslag nr. 1. Jeg mener, det er en tydeliggørelse, og at det er rigtigt, vi får det med.

Jeg skal også sige, at vi vil undlade at stemme for ændringsforslag nr. 2 ud fra den begrundelse, at det må være et skatteteknisk spørgsmål. Når vi ikke vil stemme imod det, er det, fordi vi sådan set godt forstår fremskridtspartiets gode intentioner med det. Vi mener også, det kan være rigtigt at se på det, men i anden sammenhæng.

Alfred Hansen (DR):

Retsforbundet har tidligere givet udtryk for, at vi ønsker, at erhvervsvirksomhederne kan indregne de faktiske udgifter ved prisfastsættelsen af deres varer. Vi gav endvidere ved anden behandling i form af et ændringsforslag til lovforslaget udtryk for, at vi mener, de erhvervsvirksomheder, som ingen fremmed medhjælp har ansat, skal undtages fra lovens bestemmelser, men desværre fik dette ændringsforslag kun 70 stemmer, idet venstresocialisterne og kommunisterne forhindrede, at vi fik forslaget igennem, ved at undlade at stemme.

Vi kan stemme for ændringsforslag nr. 1 fremsat af fremskridtspartiet. Vi mener, det er helt naturligt og må være et simpelt rimelighedskrav fra arbejdsgivernes, erhvervsvirksomhedernes side, at de også kan trække stigende renteudgifter fra, idet disse jo er en løbende driftsomkostning. Derfor kan vi fuldt ud tilslutte os dette ændringsforslag.

Hvad angår ændringsforslag nr. 2, vil vi undlade at stemme. Vi har samme opfattelse af konsekvensen af dette ændringsforslag, som tidligere ordførere har givet udtryk for, nemlig at man derved har lagt et loft over, hvad de medhjælpende ægtefæller må få i løn. Som vi også har tilkendegivet ved vores afstemninger tidligere på dagen, ønsker vi ikke, at staten, regeringen, folketinget skal blande sig i hverken lønfastsættelse, prisfastsættelse eller avancer.

Handelsministeren (Arne Christiansen):

Jeg skal kort kommentere de to ændringsforslag fra fremskridtspartiet. Lad mig sige om det første: for lejere er lejen en omkostning, som det er fundet rimeligt at tillade indregnet i priserne. For ejere er det rimeligt, at stigende omkostninger vedrørende virksomhedens faste ejendom kan indregnes i samme omfang som stigende omkostninger vedrørende andre driftsmidler. Blandt indregningsberettigede omkostningsstigninger kan langt størstedelen af de omkostningsstigninger, som for lejere vil manifestere sig som stigende leje, indregnes af ejere. Men medens lejen er en én gang for alle afholdt omkostning, vedrører de omkostninger, ejeren afholder, en ejendom, han selv ejer, og værdiforøgelsen kommer ham til gode. I lyset af de mange punkter under § 1, der allerede kan indregnes, finder jeg derfor ikke, at forslaget er nødvendigt, og jeg må derfor på regeringens vegne afvise det.

Om ændringsforslag nr. 2 kan jeg sige, at der under tidligere midlertidig prislovgivning er skabt praksis for at tillade indregning af en løn for den medhjælpende ægtefælles produktive arbejde. Ændringsforslaget er derfor unødvendigt og vil i øvrigt ved sin udformning vanskeliggøre enhver fleksibel administration på dette område.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg må notere mig, at vi fra ministeren fik en forkert oplysning – i hvert fald en modsigende oplysning – i stedet for en erkendelse. Ministeren sagde, det var rimeligt, at stigende omkostninger ved en ejendom kunne indregnes. Ikke desto mindre har ministeren holdt fast på, at stigende renteomkostninger ikke måtte indregnes; ministeren modsiger altså sig selv direkte.

Vores ændringsforslag nr. 2 er blevet angrebet for at være urealistisk, men nogle ordførere, f. eks. ordføreren for SF, kunne godt få kig på, hvad intentionerne var med ændringsforslaget, og det kan samtlige ordførere, hvis de vil. Men hvis man er misunderlig på os, fordi vi er kommet først med et rigtigt ændringsforslag, kunne man da erkende det i stedet for at prøve på at påberåbe sig, at det er teknisk forkert formuleret.

Alfred Hansen (DR):

Jeg beklager, at jeg er kommet til at give en forkert forklaring med hensyn til, hvorfor vi vil stemme for det første ændringsforslag fra fremskridtspartiet, idet jeg sagde, at det var, fordi de foreslog, man kunne trække renteudgifterne fra. Jeg mente naturligvis, at vi gerne havde set, at man også kunne have trukket renteudgifterne fra, for hverken lovforslaget, som det foreligger, eller ændringsforslaget giver denne mulighed, men fordelene ved fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 1 er, at der ikke gøres forskel på ejer og lejer med hensyn til virksomhederne. Det er en helt oplagt retfærdighed set med vore øjne, at også ejerne må have lov til at inkorporere de faktiske udgifter i forbindelse med brug af lokaler, på samme måde som lejerne har lov til det. Derfor ønsker vi at stemme for det.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil prøve at klargøre et par ting, som jeg synes hænger i luften, og det synes jeg ikke de bør.

For det første vil jeg som svar til SFs ordfører sige, at det er meget nemt at forklare, hvorfor dette ændringsforslag er en tydeliggørelse. Ændringsforslaget er udarbejdet fuldt bevidst på den måde, det er, netop for at ingen partier i dette folketing skal kunne skyde os i skoene, at vi vil beregne et eller andet kapitalafkast. Det har været diskuteret under udvalgsarbejdet, om det var det, fremskridtspartiet havde til hensigt; derfor er forslaget udarbejdet nøjagtigt sådan, som det er. Forslaget tydeliggør kun de hensigter, som regeringen har haft med loven, da man fremsatte lovforslaget. Både boligministeren og handelsministeren har fortalt folketingets erhvervsudvalg, at meningen har været, at de forskellige erhvervsdrivende skal behandles ens, men det er blevet klarlagt under udvalgsarbejdet og senest heroppe fra talerstolen af handelsministerens egne ord, at det bliver de to kategorier af erhvervsdrivende ikke. Handelsministeren sagde: for lejerne kan man indregne alle omkostningsstigninger, for ejerne kan man indregne langt den største del. Når handelsministeren har sagt de to sætninger, har handelsministeren samtidig fortalt folketinget, at erhvervsdrivende bliver behandlet forskelligt med hensyn til indregning af stigninger i lokaleudgifter.

[Kirsten Jacobsen]

Derfor har fremskridtspartiet anvendt den formulering i vores ændringsforslag, at det, det drejer sig om, er alle stigende driftsudgifter med hensyn til lokalerna. Jeg har oven i købet bagefter skrevet: »bortset fra stigende renteudgifter.« Det er gjort fuldt bevidst, for det er ikke sådan, at fremskridtspartiet ikke synes, det var rimeligt, at man skulle kunne indregne stigende renteudgifter, men det stillede vi et forslag om ved anden behandling, hvor det blev stemt ned her i salen, så for at man ikke skal skyde os i skoene, at vi vil have det ind ad bagdøren, har jeg fuldt bevidst formuleret ændringsforslaget sådan, at ingen hverken i den socialdemokratiske folketingsgruppe, i venstres folketingsgruppe eller i regeringen vil kunne sige, at grunden til, at de stemmer imod dette ændringsforslag, er, at fremskridtspartiet nok mener, der skal være et eller andet kapitalafkast til disse her fæle erhvervsdrivende, som ejer deres egen ejendom. Det er ikke meningen, og derfor er det gjort så tydeligt, derfor er det skåret ud i pap. Det eneste, der ligger i dette ændringsforslag, er en klargørelse og en tydeliggørelse af de intentioner, regeringen selv havde, da de fremsatte deres lovforslag, men som det under udvalgsarbejdet og senest her under debatten helt klart er fremgået ikke opfyldes, medmindre man ændrer den pågældende paragraf.

Ole Olsen (SF):

Jeg synes ikke, det bliver tydeligere, fordi fru Kirsten Jacobsen gentager sine fejltagelser.

I bemærkningerne siger fremskridtspartiet, at der skal være ligestilling for alle virksomhedsejere med hensyn til indregning af stigende lokaleudgifter i deres bruttoavance. Ja men der bliver da ikke lighed, når man tillader dem, der lejer lokaler, at regne lejestigninger ind, men ikke noget tilsvarende for dem, der selv ejer den ejendom, hvori lokalerna findes. Det synes jeg også blev sagt klart af handelsministeren, at det var det, man mente. Det, fru Kirsten Jacobsen her forsøger at sige, er, at der skal være ligestilling. Nej, selvfølgelig bliver der ikke ligestilling mellem de to parter; det ligger i selve begrebet en bruttoavancelev.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Formanden:

Det var måske praktisk ved en lejlighed som denne, om medlemmerne kunne udholde at sidde på pladserne under afstemningerne.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 51 stemte for, 121 imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 25 stemte for, 129 imod; 17 stemte hverken for eller imod.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Forhandling

Askjær Jørgensen (FP):

Statsministeren holdt for en times tid siden en tale, som jeg lyttede opmærksomt til. Nøjagtig kl. 12.39 var statsministeren inde på, at man ikke sådan kunne gå helt ud i den enkelte virksomhed og gribe ind i deres forhold med lønglidning osv. Regeringen og statsministeren har også fortalt, at denne lovgivning om begrænsning af avancer osv. var noget, der skulle til for ligesom at skabe balance i det, altså når man greb ind over for lønmodtagerne, var man også nødt til at gennemføre denne lovgivning.

Så må jeg gøre statsministeren opmærksom på, hvad der står i § 1, stk. 1, i lovforslag nr. L 200. Det hedder dér:

»Virksomheder inden for industri, håndværk og handel må ved erhvervsmæssigt salg af varer her i landet ikke forhøje den pr. 1. april 1979 lovligt gældende absolutte bruttoavance pr. vareenhed . . .«

Hr. statsminister, her går man ikke blot ud i den enkelte virksomhed, men man går ud på den enkelte vareenhed. Det vil sige, at den enlige dame, der f.eks. har et lille mejeriudsalg på Christianshavn, og som får yoghurt hjem dels med jordbærsmag, dels med hindbærsmag og måske nogle med appelsin-smag, og hvor der er en smule forskel i indkøbsprisen, alt efter hvilken smag de har,

[Askjær Jørgensen]

som næringsdrivende skal være i stand til over for monopoltilsynet at dokumentere, hvordan og hvorledes det ligger. Så langt går man i sine indgreb over for de erhvervsdrivende. Jeg synes, statsministeren skylder os en nærmere definition på, hvordan man fortolker lighed mellem de erhvervsdrivende og lønmodtagerne.

En alvorlig sag, som statsministeren endnu ikke har forklaret os, og som vi heller ikke har fået oplyst fra handelsministeren eller arbejdsministeren, er, hvorfor de erhvervsdrivende ikke må bare få opretholdt deres nuværende indtjening. Vi har fået at vide, at der skal være en pulje til at jævne ud med inden for andre områder, og der må være disse 10–12 pct.s lønstigning om året. Ja, regeringen påberåber sig, at det nok kun vil blive 8 pct. Men enten det bliver 8 pct. eller det bliver 10 pct. eller 12 pct., hvorfor må de erhvervsdrivende så ikke også få deres indtjening pristalsreguleret?

Der hænger altså nogle uafklarede spørgsmål og svæver i luften. Jeg synes, det ville være skønt, hvis regeringen ville løfte sløret og bringe en afklaring, inden vi får den endelige afstemning. Jeg forventer derfor, at statsministeren vil korrigere sin tale fra kl. 12.39.

Ole Olsen (SF):

Hr. Ib Christensen sagde under behandlingen af et af de andre lovforslag, at socialistisk folkeparti ikke ville have noget imod et indgreb over for erhvervslivets avancer. Nu brugte han vist ordet venstrefløjspartier, men jeg skal holde mig til SF. Det forstår jeg ikke hvor hr. Ib Christensen har fra. Det er åbenbart et af de eksempler, hvor man tænker: ja, jeg mener, at SF vil gøre sådan og sådan, så det protesterer jeg mod og skælder SF ud for. Jeg mener, det fremgik af min tale ved førstebehandlingen og også under udvalgsarbejdet, at vi vil stemme imod det foreliggende lovforslag. Vi er altså ikke indstillet på indgreb her. Det er vi ikke, fordi vi principielt har noget imod at gribe ind. Vi er bestemt ikke tilhængere af, at konkurrencen skal kontrolleres alt; vi kan godt gribe ind andre steder.

En anden udtalelse, der faldt mig meget for brystet, kom fra hr. Ninn-Hansen, der sagde nogenlunde sådan: hvorfor skulle man

ikke standse lønningerne, når man dog stoppede priserne? Ja, jeg må sige, det er altså ikke 1. april i dag, dér havde den bemærkning nok passet bedre, for hvad er det, denne lovgivning indeholder? Det er i hvert fald mildt sagt en meget blid avancestoplov. Jeg synes overhovedet ikke, den fortjener navnet avancestoplov. Det er ganske få elementer af bruttoavancen, man binder fast, de fleste kan stige, så det er altså et dårligt navn.

Endvidere må jeg gøre opmærksom på som tidligere dokumenteret af SF's ordfører heroppefra, at det jo ikke er sådan, at det er erhvervslivet, der er i klemme med sine avancer, det er lønmodtagerne, der er bagud. Hvad skal der ske som følge af de store produktivitetstigninger, vi helt sikkert ved kommer i de to år? Ja, der kan ikke være tvivl om, hvad socialdemokratiet og venstre mener – de mener helt øjensynlig, at de skal tilfalde arbejdsgiverne, og vel at mærke uden noget med, at arbejdere og funktionærer får andel i den stigende kapital, der bliver i virksomhederne.

Jeg synes, socialdemokratiet skulle tænke sig om en gang til. Man kan jo teoretisk set nå at trække lovforslaget tilbage og forsøge at lave det om til en virkelig pris- og avance-lovgivning, som kunne fungere nogenlunde effektivt.

Therkel Christensen (CD):

Vor ordfører i sagen, hr. Melchior, har redegjort for, hvorfor centrum-demokraterne vil undlade at stemme til arbejdsmarkedslovforslagene. Vi har ikke haft indflydelse på udformningen af dem, og det samme gør sig gældende med hensyn til lovforslaget om avancestop og indregning af lønstigninger i priser.

At vi ser lidt anderledes på dette lovforslag, skyldes, at vi ikke – og åbenbart heller ikke handelsministeren – helt kan overse lovens konsekvenser. Er der, som jeg hørte ved et politisk møde for nylig, tale om en rent mentalhygiejnisk foranstaltning, eller kan og vil loven blive administreret efter dens hensigt? Såfremt det sidste er tilfældet, rejser sig det spørgsmål, hvor mange af de 242.000 selvstændige med en indtægt under 100.000 kr. der kan tåle en indkomstnedgang på 16–20 pct. i de næste to år. Det er altså ud fra et

[Therkel Christensen]

socialt motiv, at CD stemmer imod denne lovgivning.

Nu har jeg desværre ikke de samme evner som min partifælle og folketingskollega hr. Melchior hverken oratorisk eller musikalsk, for ellers ville jeg nok have sunget lidt, ikke om dem, der kommer allersidst og derfor havner i den sorte gryde, men om den lille selvstændige, som ikke engang når frem til den sorte gryde, men havner i gryden blandt de arbejdsløse og i værste fald blandt de sociale tabere.

Vi ser ingen mulighed for ved denne lovgivning at tilgodese disse 242.000 selvstændige, og det er specielt dem, der har en indtægt under 100.000 kr., vil jeg gerne understrege. Selv om det var lykkedes igennem udvalgsarbejdet at undtage denne gruppe fra loven, ville afsmitningen fra avancenedgangen i større firmaer, lavprisvarehuse osv. rent konkurrencemæssigt betyde et indtægtstab for disse mange små næringsdrivende.

Vi mener ikke, dette lovforslag har en naturlig sammenhæng med lovforslaget om indgreb i overenskomsterne, og jeg vil gerne slutte med endnu en gang at beklage det uafbalancerede lovkompleks. Det er en trekantet løsning i dette ords negative betydning, og der er mange trekanter i dette lovkompleks lige fra starten, hvis vi tænker tilbage til den gang, lovforslaget blev fremsat. Det er måske også derfor helt naturligt, at afslutningen her i dag bliver trekantet. Men jeg vil gerne sige til regeringen, at også denne trekant er for uafbalanceret, og at trekantens ene hjørne er alt for svagt, når det består af enmandspartiet Lindinger.

Der ligger i dette en opfordring til regeringen om fremover at søge bedre og bredere grundlag for lovinitiativer af denne karakter, og så må det for os gerne være firkantede løsninger eller i hvert fald trekantede løsninger med noget mere balance i.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg har også nogle bemærkninger til dette lovforslag, om ikke på vers, som vi nys hørte det om et andet forslag, så dog nogle vigtige betragtninger.

Det lovforslag, vi nu behandler, er et af de to figenblade, som på det allernødtørftigste skal prøve på at dække over det indgreb, der nu er sket over for lønmodtagerne.

Loven om begrænsning af avancer og lønstigningers indregning i priserne er jo i virkeligheden en lov, som først og fremmest tager sigte på at begrænse lønstigninger, som arbejderne kan opnå på deres virksomheder, også i kraft af produktivitetsstigninger.

Det skal tjene som modstykke til det, der nu er vedtaget. Hvad er det, man har vedtaget? Forhandlingsreglerne er sat ud af kraft. Aktions- og strejkeretten er knægtet. Overenskomster, som lønmodtagerne end ikke har set, fastlægges ved lov. Og det har der altså været et flertal for i folketinget.

En række borgerlige partier har haft forskellige indvendinger imod regeringens forslag. Det er jo blevet uddybet, og vi har hørt mange tilbud til regeringen om, at man havde forskellige forslag til at gøre det på en anden måde, men hvad er sandheden? Ja, sandheden i denne sag er, at alle de borgerlige partier minus retsforbundet er tilhængere af indgrebet, tilhængere af, at der ikke skal være frie forhandlinger, tilhængere af, at der ikke kan etableres lovlige strejker, tilhængere af en mindsteløn på ca. 33 kr. Det er sandheden. Hvad er det, man kritiserer? Ikke, at der skal gribes ind. Nej, man kritiserer regeringen for, at man mener, den kunne have gjort det på en anden måde. Derfor er der også meget hykleri i nogle af de taler, vi har hørt.

Lad os nu opsummere: Regeringen, socialdemokratiet, venstre, fremskridtspartiet, de konservative, centrum-demokraterne, det radikale venstre og erhvervspartiet er jo rørende enige om, at der skal gribes ind, at det er lønarbejderne, der skal ofres, og at de skal forhindres i at bruge lovlige faglige kampformer for at få deres beskedne krav frem til realitetsforhandlinger og efterfølgende forslag, som fagbevægelsens medlemmer så kunne tage stilling til.

Hvad er det, man ikke har set noget til? Ingen lovgivning, der retter sig mod værdistigningerne på jord og fast ejendom. . .

Formanden:

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at det er lovforslag nr. L 200, der er til behandling.

Kaj Hansen (DKP):

Ja, ingen begrænsning . . .

Formanden:

Ja men undskyld, det var sagt til ordføreren, at det er lovforslag nr. L 200, der er til behandling. Det er ikke en generalpolitisk debat.

Kaj Hansen (DKP):

Det, man netop ønsker med denne lov om avancebegrænsning, er at dække over alle disse andre ting, som jeg her har ridset op, og det er en yderst farlig vej, som regeringen og folketinget her er slået ind på, for det viser jo ensidigheden, så det er ret så grufuldt.

Hvad er i virkeligheden princippet bag de kollektive overenskomster? Det er jo ikke spørgsmålet om avancebegrænsning, som her køres ind i en overenskomstsituation. Nej, kollektive overenskomster er nogle overenskomster, der er sendt ud til arbejdernes organisationer, og som er vedtaget med deres egne stemmer og ligeledes vedtaget i en arbejdsgiverorganisation, og dem kan man da ikke modsvare med en lov om avancebegrænsning, som dette er. Altså man kan ikke erstatte en lov om avancebegrænsning, der endog er sådan, at man ikke kan indregne lønstigningerne. Det kan man da ikke erstatte med, at man overhovedet ikke vil lade medlemmerne have en mulighed for at tage stilling til en overenskomst, som de selv skal arbejde under. Det må da være ganske klart. Det gælder også lovforslaget om begrænsning af tantiemer. Det kan man da ikke bare sætte ind i stedet for arbejdernes frie ret til selv at være medbestemmende om deres egne overenskomster.

Det synes jeg det har været nødvendigt at slå fast. For det, vi nu oplever her i folketinget, har intet med kollektive overenskomster at gøre, det har noget med avancebegrænsning at gøre, og det har noget med begrænsning af tantiemer at gøre, men intet med det principielle spørgsmål, om arbejderne ikke skal have mulighed for at tage stilling til de overenskomster, de selv skal arbejde under.

Derfor må man heller ikke forvente, at arbejderne ude på arbejdspladserne vil respektere dette indgreb fra folketinget, som om det var en kollektiv overenskomst, for det er det ikke, og det skal man nok få at føle.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Lovforslaget om begrænsning af avancer og lønstigningers indregning i priserne står nu foran at skulle blive en realitet, og jeg vil gerne understrege, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen, nemlig at dette lovforslag ikke kan betragtes som hørende sammen med de øvrige lovforslag, som vi i dag har behandlet. Det lyder så smukt, at når lønmodtagerne skal holde igen med indkomststigninger, skal alle andre også gøre det.

Kristeligt folkeparti mener ikke, at der er behov for denne lovgivning, og vi tror heller ikke på dens psykologiske værdi. Loven kan betyde nedgang i indtægten for en del erhvervsvirksomheder. Kristeligt folkeparti mener, at det ikke er betryggende, som ministeren har sagt, at der først skal gribes ind, når det er for sent. For mange erhvervsvirksomheder er konkurrencen i dag så hård, at de kun kan regne med en meget lille avance. Det betyder, at mange selvstændige erhvervsdrivende må have en lang arbejdsdag for at komme op på en nogenlunde rimelig indtægt.

Der er selvfølgelig også virksomheder, der har store avancer og store indtægter, men det er forkert at føre erhvervs politik ud fra synet på disse virksomheder. Det vil føre til, at vi svigter de mange mindre erhvervsvirksomheder, og kun hvis man har en interesse i, at der skal blive flere og flere store virksomheder, og en interesse i, at det offentlige mere og mere skal overtage disse erhvervsvirksomheder, kan man være glad for en sådan udvikling.

Kristeligt folkeparti er ikke i tvivl om, at der er partier, der bevidst arbejder for denne udvikling, men vi mener ikke, det er den vej, vi skal gå. Der må arbejdes for at skabe en større forståelse for erhvervslivets betydning som grundlag for vor økonomi. Jo bedre arbejdsvilkår vi giver erhvervslivet, des mere vil vi gavne vor økonomi og beskæftigelse.

Lønmodtagere forudsætter arbejdsgivere. Det er nødvendigt at føre en sådan erhvervs politik, at lysten til at blive arbejdsgiver ikke forsvinder; gør den det, vil det betyde en større arbejdsløshed og krav om offentlig styring af virksomhederne.

Kristeligt folkeparti vil igen understrege, at det er vigtigt, at vi giver erhvervslivet mulighed for rimelige indtjening, og at vi er opmærksom på de mindre virksomheders vanskeligheder, f.eks. med at administrere og

[Inger Stilling Pedersen]

udføre de opgaver, som det offentlige pålægger dem. Der må gives en eller anden form for godtgørelse. Kristeligt folkeparti har foreslået, at der kan fratrækkes et beløb for dette arbejde, men det var der jo ikke større interesse for.

Alle må være interesserede i, at flere får lyst til at blive arbejdsgivere. Det er også værd at huske på, at store virksomheder engang har været små virksomheder. Det er dårlig politik at modvirke oprettelsen af nye virksomheder og lægge urimelige hindringer i vejen for små virksomheder. Jeg tror, det er absolut påkrævet, at vi får en grundig undersøgelse af vilkårene for erhvervslivet i Danmark, og at vi i langt højere grad lytter til de folk, der har skoene på, altså erhvervslivets folk.

Kristeligt folkeparti mener, at lovforslaget ikke er nødvendigt. Vi tror altså, at det vil medføre vanskeligheder for en del erhvervsvirksomheder, og da vi mener, det er bedre at forebygge end at helbrede, vil vi stemme imod dette lovforslag. Derimod vil vi undlade at stemme til lovforslag nr. L 201, da det kan have nogen psykologisk værdi.

Askjær Jørgensen (FP):

Undskyld, hr. formand, at jeg ikke var parat; jeg havde forventet, at ministeren ville komme og give en erkendelse. Da vi ikke har fået det, må jeg gøre handelsministeren opmærksom på, at de tidligere argumenter om, at den slags love holdt priserne i ro, ikke er gyldige. Jeg vil også gerne nu gøre handelsministeren opmærksom på, at vi har fået en erkendelse af, at fødevarereproduktionen ikke omfattes af denne lovgivning, og at man inden for EF i disse dage arbejder med, at priserne på fødevarer ikke skal stige. Det siger jeg nu, for at handelsministeren ikke én gang til skal komme og sige, at når man vedtager sådanne forslag som disse, holder det priserne i ro. Nu er det sagt inden tiden, så går jeg ud fra, vi ikke oftere skal udsættes for den type argumenter, som ikke har noget med virkeligheden at gøre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 88 stemmer mod 79; 6 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om begrænsning af tantieme og vederlag m.v.

(Lovforslag nr. L 201. Fremsat 21/3 79. Første behandling 23/3 79. Betænkning 24/3 79. Anden behandling 26/3 79. Tillægsbetænkning 26/3 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Freddy Madsen (DKP):

Det har jo været stærkt fremhævet fra socialdemokratiets og regeringens side, at der her var tale om et afbalanceret indgreb, som tog hensyn til alle befolkningsgrupper. Hr. Kjeld Olesen har talt om, at det, det drejede sig om, var at opretholde en indre balance.

Nu står vi altså her med et lovforslag om begrænsning af tantiemer, som altså skal være dokumentationen for, at der også bliver grebet ind imod de besiddende her i samfundet. Nu er det jo ikke første gang, det sker, og derfor synes jeg, det ville være meget rart at se, hvad det var, der skete i tidligere situationer.

I 1975 fik vi en lov om indgreb om disse ting, og da kom jeg i en tale bl.a. ind på forholdene i Handelsbanken og om, hvad der blev udbetalt i udbytter og tantiemer til de mennesker, som sidder på disse poster. Jeg vil gerne citere fra denne tale fra den 20. marts 1975, Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 1279:

»Det, der er det afgørende i denne forbindelse, er, at ... selv om man må antage, at Handelsbanken, også som følge af regeringens indgreb, i de kommende år vil have et betydelig bedre resultat, kan forøge den indkomst, man har, så har man det gode, at